

ting rent à part, om jeg saa maa sige, og slet ikke paa anden Maade. Jeg indlod mig aldeles ikke paa at udtale nogen Dom om, hvorvidt Dueller ere rigtige eller ikke, hvorvidt der er en Ret for Militære til at slaas uden Fare for at komme ind under Straffelovens § 208; men idet jeg saaledes leilighedsvis kom ind paa Dueller, brugte jeg et Udtryk, som jeg nu til en vis Grad maa beklage, at jeg — i Gaab om ikke at blive misforstaaet — benyttede, nemlig at der som oftest kun resulterede en lille nyttig Blodsudgydelse. Med den uendelige Færdighed, det erede Medlem har til at sætte alle Ord paa Hovedet (Afbrydelse af Holstein) . . . jeg kan henvise til mine Udtalelser, som foreligge i Tidenden, og det erede Medlem vil saa, deraf se, hvorledes han ogsaa har fundet Anledning til at stille disse mine Ord paa Hovedet og tillægge mig en hel Del Ting, som jeg slet ikke har sagt; thi hvad var Meningen med det nævnte Udtryk? Jeg brugte det i Forbindelse med et andet; jeg sagde, at som Regel dekretterede Officerkorpset ikke Duel paa Liv og Død — derom har der vel aldrig været Tale. Naar der tages Beslutning om, at der skal slaas, ere Folk strax tilbøjelige til at tro, at det altid gjaelder Livet; men det er ikke Tilfældet. Det er Alt, hvad jeg vilde sige; men til at gjøre det i den Grad latterligt, som det erede Medlem forsøgte igaar, dertil har der efter min Mening slet ikke været nogen Anledning; thi de Ord, jeg havde udtalt, havde jeg udtalt med en saadan Reservations (Afbrydelse af Holstein). Det erede Medlem afbryder mig saa meget, at det bliver mig umuligt at tale. Andet, end hvad jeg nu har anføret, har jeg ikke sagt, og kan jeg være bleven misforstaaet et Dieblit, haaber jeg nu at have været saa tydelig, at min Udtalelse ikke vil kunne misforstaaes, og at der navnlig ikke vil kunne lægges det i mine Ord, at, hvad jeg har villet søre Ansvar for, skulde være noget Latterligt eller Laabeligt.

Maaberg: Jeg maa først bede det høje Thing om Undskyldning for, at jeg i Anledning af nogle Udtalelser, som igaar fremkom fra den høit erede Indenrigsminister, finder det nødvendigt at fremkomme med nogle Bemærkninger. Jeg skal da først udtale min Paaskjønnelse, fordi den erede Minister udtalte, at, naar der fremkom saadanne Forslag om Ryskiffringsforanstaltninger, hvori der var antydet en Plan, vilde disse strax blive forelagte for Rigsdagen. Dette anerkjender og paaskjønner jeg meget; men naar den erede Minister udtalte, at de Foranstaltninger, der søges udførte paa den jyske Bøstyk i denne Densjænde, ere af en saa omfattende Natur, at de søge at beskytte en større Strækning fra Klitterne ved Limfjorden, hvorved vel nærmest mentes fra Klitterne Nord for Limfjorden til Syd for Ringkjøbing Fjord, og at disse Foranstaltninger vare meget kostbare, samt

at hele Bortskjøringen af Land var i det Høieste $3\frac{1}{2}$ Lønde Land aarligt pr. Mil, saa maa jeg dertil bemærke, at for det Første er det ikke mig bekendt, at man har søgt at gjennemføre Foranstaltninger af større Betydning paa en længere Strækning end netop mellem Boubjerg og Agger, en Strækning af omtrent 4 Mil, og hvad Bortskjøringen af Kysten der angaar, vil jeg indrømme, at, dersom disse Sikkringsforanstaltninger ikke havde anden Betydning end at sikkre mod Bortskjøringen af denne Kyst, saa vilde Udgiften langt fra staa i Forhold til Verdien af $3\frac{1}{2}$ Ld. Land pr. Mil der, da dette Land i Reglen kun er Sand og ikke har nogen stor Vardi; men for det Første er den foreslaaede Udgift ved disse Foranstaltninger anslaaet temmelig betydelig, og, naar den erede Minister anførte, at man kunde regne omtrent 1 Million Kr. pr. Mil eller 50,000 Kr. pr. Høfde og 20 Høfder pr. Mil, er det ganske vist, efter hvad der foreligger, for saa vidt rigtigt; men jeg skal dog tillade mig at tilføje, at for saa vidt man vilde gaa ind paa at udføre flere af disse Arbejder i Forbindelse og vilde vedblive dermed, er der ingen Tvivl om, at man for det Første vilde kunne bygge hver Høfde for omtrent 40,000 Kr., altsaa opnaa en Besparelse af 20 pCt., og dernæst er der ogsaa Dele af denne Strækning, som ere mindre udsatte for Angreb, saa at man kunde gjøre Afstanden mindst dobbelt saa stor som nu regnet, nemlig 1200 Fod, og muligvis, hvis det skulde vise sig nødvendigt, anbringe mindre kostbare og lettere Høfder, hvorved der ogsaa vilde spares en ikke ringe Del. Derved vilde Udgiften paa denne Strækning reduceres en Del, saa at, selv om det blev nødvendigt at gaa noget udenfor, og maaske, hvad der har været Tale om, bygge nogle Høfder udfor Boubjerg, særligt af Hensyn til det der anbragte kostbare Fyrnæl, kunde Udgiften derved alligevel holdes indensfor den beregnede Sum; men jeg gjentager, at, kan der ikke opnaas mere ved disse Foranstaltninger end at sikkre $3\frac{1}{2}$ Ld. Land pr. Mil paa denne Strækning mod Bortskjøring, saa vil Udbyttet langt fra svare til Udgiften, der vilde løbe op til henimod 4 Millioner. Ja, jeg vil endog gaa saa vidt at sige, at om man ikke kunde opnaa Andet derved end at beskytte de to nærmest liggende Sogne, Harborøve og Agger, som have en Befolkning af et Par Tusinde Mennesker, saa var det neppe værd at gjøre det, uagtet disse Sogne, hvis Kysten overlades til sig selv, ville maaske endog i en overskuelig Fremtid være viede til Undergang. Nei, Hensigten med disse Foranstaltninger er en anden og af større Betydning; man har derved ikke blot troet at kunne sikkre umiddelbart selve Havkysten, men tillige at kunne forhindre de ødelæggende Oversvømmelser, der nu foregaa i Limfjorden og udgøre deres skadelige Virkning paa meget lange Strækninger af dens Kyster, jeg tror endog paa en Strækning af omtrent 200 Mil. Det vil da ses, at den Udelæg-